

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Наукова бібліотека ім. М. Максимовича

Інформаційно-бібліографічний відділ

Вища освіта і наука

науково-аналітичний огляд

№ 10 (жовтень) 2023 р.

Київ – 2023

Вища освіта і наука : науково-аналітичний огляд / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, Наук. б-ка ім. М. Максимовича, Інформ.-бібліогр. від. ; [упоряд. А. В. Козонущенко ; за заг. ред. І. І. Тіщенко. – Київ : [б. в.], 2023. – № 10 (жовтень). – 37 с.

Науково-аналітичний огляд представляє публікації з історії та сьогодення й перспектив розвитку сучасної вищої освіти та науки, як в Україні, так і за її межами.

Цей покажчик репрезентує матеріали з поточних надходжень до фондів Наукової бібліотеки ім. М. Максимовича: навчальну та монографічну літературу, періодичні видання й матеріали конференцій.

Для зручності більшість статей мають посилання на електронні ресурси Інтернету. Розраховано на освітян, науковців, викладачів, студентів й фахівців з бібліотечно-інформаційної галузі.

Зміст

Історія вищої освіти і науки	4
Вища освіта і наука в Україні	4
Вища освіта і наука за кордоном	13
Управління ЗВО, фінансування	16
Заклади вищої освіти, академічні та наукові установи	16
Учасники навчально-виховного процесу	29
Форми, методи і педагогічні технології у ЗВО	30
Документи	36

Історія вищої освіти і науки

1. **Головко Т.** "Ще одна книжка про націоналізм" [Франко Іван Якович] / Т. Головко // Слово Просвіти. – Київ, **2023**. – 14–20 верес. (№ 37). – С. 12.

2. **Гончаренко О.** Окремі сторінки історії Уманського національного університету садівництва (1844–1990 рр.) / О. Гончаренко, А. Зленко, В. Молоткіна // Society. Document. Communication. Історичні науки. – Pereiaslav, **2023**. – Вип. 18. – С. 33–55. URL: <https://sdc-journal.com/index.php/journal/article/view/490> (дата звернення: 29.10.2023).

3. **Карпань А.** Внесок закладів вищої освіти Черкащини в розвиток краєзнавчого руху регіону у 1920–1930-х роках / А. Карпань // Society. Document. Communication. Історичні науки. – Pereiaslav, **2023**. – Вип. 18. – С. 78–101. URL: <https://sdc-journal.com/index.php/journal/article/view/493> (дата звернення: 29.10.2023).

Вища освіта і наука в Україні

4. **Академічна** недоброчесність: потрібне хірургічне втручання / підготувала Світлана Галата // Світ. – Київ, **2023**. – Берез. (№ 11/12). – С. 6. URL: <https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/> (дата звернення: 29.10.2023).

Тема академічної доброчесності є однією з "найдражливіших" в українській освітній та академічній спільноті. І це хороша ознака, яка свідчить, що науковцям не байдуже, яку репутацію має університет чи установа, а також – хто нею керує.

5. **Василенко В.** Про метод батога. Репліка щодо заборони використання в наукових працях джерел, опублікованих російською / В. Василенко // Слово Просвіти. – Київ, **2023**. – 14–20 верес. (№ 37). – С. 3.

"На перший погляд, немає сенсу виносити на обговорення проблему, яка серед загальносуспільних, зокрема гуманітарних, викликів (руйнацій пам'яток, нищень архівів, бібліотек, освітніх та наукових інституцій) має значення локальне, адже

стосується тих, нечисленних збірників наукових праць (зокрема філологічних), які є в Україні. Та це лише на перший погляд. Кафедра російської мови й літератури в державних університетах заходилися перейменовуватися. Ракетний удар по центру Києва змусив навіть кафедру російської філології в університеті Шевченка «перевдягнутися», переназватися, щоб законспірувати російскість».

6. **Віра** в оптимізм молоді // Голос України. – Київ, **2023**. – 4 жовт. (№ 199). – С. 1, 2. [URL: http://www.golos.com.ua/article/374123](http://www.golos.com.ua/article/374123) (дата звернення: 29.10.2023).

Заступниця Голови Верховної Ради України Олена Кондратюк, перебуваючи з робочим візитом в Одесі, відвідала Одеський національний університет імені І. І. Мечникова.

7. **Галата С.** Ключова мета – справедливий мир / С. Галата, Д. Шулікін // Світ. – Київ, **2023**. – Квіт. (№ 15/16). – С. 4. [URL: https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/](https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/) (дата звернення: 29.10.2023).

Про звітно-виборчу конференцію Української Ради Миру.

8. **Галата С.** Ключова мета – справедливий мир / С. Галата, Д. Шулікін // Світ. – Київ, **2023**. – Квіт. (№ 15/16). – С. 4. [URL: https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/](https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/) (дата звернення: 29.10.2023).

Про звітно-виборчу конференцію Української Ради Миру.

9. **Гороховатська М.** Розширюємо горизонти для новачків. Як зробити успішнішою участь у конкурсах програми ЄС "Горизонт Європа" / М. Гороховатська // Світ. – Київ, **2023**. – Берез. (№ 11/12). – С. 4. [URL: https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/](https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/) (дата звернення: 29.10.2023).

"Статус країни, асоційованої з рамковою програмою ЄС із досліджень та інновацій «Горизонт Європа», надає широкі можливості участі в конкурсах для українських підприємств, університетів, наукових установ та організацій. І, відповідно, ця участь сприяє інтеграції України до Європейського дослідницького простору".

10. **Кобелева Д. Л.** Проблема розповсюдження наукового знання та освіти (аналіз основних тез 30-ї щорічної конференції програми Кафедр ЮНЕСКО-UNITWIN) / Д. Л. Кобелева, Н. І. Моїсєєва // Матеріали II Міжнародної наукової конференції "Розвиток наукової думки постіндустріального суспільства: сучасний дискурс" : 18 листоп. 2022 р., м. Львів, Україна / Міжнар. Центр Наук. Дослідж. – Вінниця, **2022**. – С. 261–262.

11. **Кому** зі студентів знову "йти до школи". Деяким студентам українських вишів, що здобули середню освіту у Республіці Польща, доведеться отримати ще й український атестат // Голос України. – Київ, **2023**. – 29 верес. (№ 196). – С. 6. URL: <http://www.golos.com.ua/article/374013> (дата звернення: 29.10.2023).

У Міністерстві освіти наголошують, що такі документи, як świadectwo ukończenia technikum, świadectwo ukończenia liceum ogólnokształcącego, не можуть бути визнані в Україні як такі, що надають право вступу на програми вищої освіти.

12. **Луканська А.** Дистанційка може "поховати" заочку: з наступного року хочуть скасувати набір на окремі форми навчання / А. Луканська // Голос України. – Київ, **2023**. – 6 жовт. (№ 201). – С. 3. URL: <http://www.golos.com.ua/article/374013> (дата звернення: 29.10.2023).

13. **Маємо** згуртуватися навколо популяризації української мови. Українська мова як державна повинна викликати безумовну повагу і максимально застосуватися на роботі та в усіх сферах повсякденного життя і спілкування // Голос України. – Київ, **2023**. – 28 верес. (№ 195). – С. 1, 2. URL: <http://www.golos.com.ua/article/373989> (дата звернення: 29.10.2023).

Заступниця Голови Верховної Ради України Олена Кондратюк взяла участь у запуску онлайн-проєкту з покращення навичок розмовної та письмової української мови на базі Освітнього центру Верховної Ради України

14. **Мацьовитий В. Л.** Розвиток інтегрованої системи наукової і науково-технічної діяльності у Збройних силах України / В. Л. Мацьовитий // Збірник наукових праць Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – Київ, **2022**. – Вип. № 77. – С. 77–85. URL: <https://miljournals.knu.ua/index.php/zbirnik/issue/archive> (дата звернення: 29.10.2023).

15. **Настав** час "другої квантової революції". 2025-й пропонується проголосити Міжнародним роком квантової науки та технологій. Україна має намір приєднатися до співавторів цієї важливої ініціативи // Світ. – Київ, **2023**. – Берез. (№ 9/10). – С. 4. URL: <https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/> (дата звернення: 29.10.2023).

"Громадська організація «Українське фізичне товариство» звернулася до Національної комісії України у справах ЮНЕСКО з проханням підтримати пропозицію низки фізичних товариств та організацій світу щодо проголошення 2025 року Міжнародним роком квантової науки та технологій (International Year of Quantum Science and Technology 2025, IYQ 2025)".

16. **Наука** в небезпеці / підготувала Світлана Галата // Світ. – Київ, **2023**. – Квіт. (№ 15/16). – С. 6. URL: <https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/> (дата звернення: 29.10.2023).

"Чи існують точні дані про пошкоджені наукові установи та університети? Чи є точні відомості про наукові команди та їхні потреби? Чи знають міжнародні партнери про «найгарячіші» потреби науковців, установ та закладів вищої освіти сьогодні? Чи є бачення, як і що необхідно відбудувати (відновити) завтра і скільки коштів для цього потрібно?"

17. **Остролуцька Л.** Кластеризація української науки. Коли буде і що хочемо зробити? / Л. Остролуцька // Світ. – Київ, **2023**. – Квіт. (№ 15/16). – С. 5. URL: <https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/> (дата звернення: 29.10.2023).

Засідання Науково-технічної ради НАН України було присвячене найактуальнішому після перемоги завданню: відбудові (і перебудові) української економіки, результативній участі в цьому процесі академічних установ, і зокрема – кластеризації як формі реалізації наукових розробок.

18. **Остролуцька Л.** Можна виграти війну, але програти майбутнє. Переможним його роблять освіта і наука / Л. Остролуцька // Світ. – Київ, **2023**. –

<https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/> (дата звернення: 29.10.2023).

Питання, яким буде майбутнє освіти й науки України – завжди тема для дискусій, особливо в час випробувань і змін, коли ці нововведення зазвичай найактивніше ініціюються.

19. **Остролуцька Л.** Українська наука вистояла попри важкі часи і випробування. Про це йтиметься на Загальних зборах НАН України / Л. Остролуцька // Світ. – Київ, **2023**. – Квіт. (№ 15/16). – С. 1. URL: <https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/> (дата звернення: 29.10.2023).

20. **Остролуцька Л.** PhD-порядок: досвід застосування та перспективи вдосконалення / Л. Остролуцька, Д. Шулікін // Світ. – Київ, **2023**. – Лют. (№ 7/8). – С. 4–5. URL: <https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/> (дата звернення: 29.10.2023).

Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти провело вебінар "Перша річниця Порядку присудження ступеня доктора філософії: досвід застосування та перспективи вдосконалення". Йшлося про найбільш гострі й актуальні питання, з якими зіткнулися здобувачі освітньо-наукового ступеня та організатори їхнього захисту.

21. **Павко А.** Лише знання формують сучасний науковий світогляд / А. Павко // Світ. – Київ, **2023**. – Берез. (№ 11/12). – С. 4. URL: <https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/> (дата звернення: 29.10.2023).

Одним з документів, ухвалених у межах Болонського процесу, є резолюція Парламентської Асамблеї Ради Європи (ПАРЄ) "Небезпека креаціонізму для освіти", яку було прийнято 4 жовтня 2007 року. І хоч минуло чимало років, вона не менш актуальна й сьогодні. Креаціонізм – віра в те, що світ, людина та різні форми життя на Землі створені вищою, надприродною силою. Отже, цей документ проти віри? Ні, мета цієї резолюції не в тому, щоб зазіхнути на віру, а щоб

застерегти від негативної тенденції, спрямованої на підміну науки віруванням. "Не варто протиставляти науку вірі, але і не потрібно допускати, щоб віра протиставляла себе науці", – сказано тут.

22. **Пархомчук Т.** Візантійський корінь московської тиранії. Провідні українські науковці й митці презентували "Диктаторів ХХ–ХХІ століть" / Т. Пархомчук // Україна молода. – Київ, **2023**. – 25 жовт. (№ 43). – С. 8. URL: <https://umoloda.kyiv.ua/number/3878/196/179085/> (дата звернення: 29.10.2023).

"Московити ніколи не погодяться зі своєю неперестижною ідентичністю – монголо-татарським корінням – і постійно прагнутимуть притулитися до європейськості. Про ненависть московитів до українців та інших народів, котрі «заважають» їм жити, у контексті існування і проявів тиранії йшлося на презентації збірника «Диктатори ХХ–ХХІ століть: тоталітарні режими та наслідки для суспільства». Захід проходив на інформаційному майданчику «Укрінформу». Організаторами виступили Національна академія правових наук України, Навчально-науковий інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Національна асоціація дослідників Голодомору-геноциду українців, Всеукраїнське товариство «Просвіта» імені Тараса Шевченка. Серед низки запрошених достойників, відомих в Україні учасників, більшість з яких є авторами книги, були: Микола Жулинський, Семен Глузман, Володимир Сергійчук – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії світового українства Київського національного університету імені Т. Г. Шевченка; Павло Мовчан, Ігор Зоц, Владислава Батургареєва, Валерій Шенітько, Юрій Бондар – ННІЖ КНУ ім. Т. Шевченка, Олеся Стасюк, Павло Смовж, Петро Чернега, Ганна Капустян, Валерій Франчук, Владислав Дутчак та інші. Модерував захід доктор юридичних наук, професор Національної академії правових наук України Анатолій Колодій".

23. **Протидія** фейкам та пропаганді ворога: кіберполіцейські зустрілися з освітянами // Юридичний вісник України. – Київ, **2023**. – 19–30 верес. (№ 37/38). – С. 26.

До проведення Тижня громадянського суспільства під егідою Міністерства культури в межах реалізації Національної стратегії сприяння розвитку

громадянського суспільства в Україні долучилися й кіберполіцейські, які провели зустрічі з учасниками освітнього процесу в п'яти областях країни.

24. **"Процес іде, але без ентузіазму"** / підготувала Світлана Галата // Світ. – Київ, **2023**. – Січ. (№ 3/4). – С. 5. URL: <https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/> (дата звернення: 29.10.2023).

Газета "Світ" поширює публікації на трьох майданчиках: у друкованій версії, на сторінці газети у фейсбуці та на сайті. Статті набирають тисячі охоплень, і це підтверджує, що теми, які ми висвітлюємо, справді важливі. Ми раді, що читачі видання гаряче включаються в дискусії. І хоча у нашого адміна від деяких коментів сіпається око, ми вдячні науковій спільноті за активність та прагнення змінювати те, що не влаштовує. У грудні найбільші дискусії точилися під статтею Вадима Локтева "Жодні зміни неможливі, якщо їм опирається більшість" (номер 43–44) та статтею Максима Стріхи "Українська наука: виклики війни потребують відповідей" (номер 45–46).

25. **Сергійчук В.** Діаспора воює за Україну. А хто в Україні проти діаспори? / В. Сергійчук // Україна молода. – Київ, **2023**. – 11 жовт. (№ 41). – С. 8–9. URL: <https://news.blog.net.ua/2023/10/diaspora-voiuie-za-ukrainu-a-khto-v-ukraini-proty-diaspory/> (дата звернення: 29.10.2023).

"Упродовж багатьох століть, коли ми ставали підневільними й українське ім'я вже починали забувати чужинці, наша діаспора нагадувала всьому світові про велику націю, яка неодмінно поверне собі право бути господарем на життєдайних чорноземах. На весь голос про це заявила 1710 року перша масова політична еміграція в Бендерах, коли запропонувала новий демократичний, конституційний устрій майбутнього не тільки для рідного народу, а й для всього світу. Це в еміграції написано святу книгу України і всього поневоленого світу – «Кобзар», яка залишається вічним заповітом «і мертвим, і живим, і ненарожденним» українцям. І це саме з далекої чужини двічі в минулому столітті – 1917 р. з Петрограда і 1991 р. з Москви – маєво синьо-жовтого прапора кликало українців до боротьби за національне визволення й відновлення власної державності. Уже сто років тому російські шовіністи по-справжньому усвідомили значення української еміграції.

«Делегати світового українства, що зібралися кілька років тому в стінах Київського національного університету імені Тараса Шевченка, від імені тоді 20-мільйонної еміграції порушили питання перед керівництвом головного вишу держави активно включитися в процес вивчення історії нашої діаспори. У розвиток цієї ініціативи поет Іван Драч як очільник товариства «Україна–світ» висунув ідею створення відповідної кафедри в Шевченковому університеті, який удостоїв його своїм почесним доктором»».

26. **Стріха М.** Унікальний майданчик для спілкування. Відбулися ювілейні XX академічні читання пам'яті професора В. І. Стріхи / М. Стріха // Світ. – Київ, 2023. – Квіт. (№ 15/16). – С. 7. URL: <https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/> (дата звернення: 29.10.2023).

Засідання Науково-технічної ради НАН України було присвячене найактуальнішому після перемоги завданню: відбудові (і перебудові) української економіки, результативній участі в цьому процесі академічних установ, і зокрема – кластеризації як формі реалізації наукових розробок.

27. **Стріха М.** Чи є порятунок від бюрократичного безглуздя в науці? / М. Стріха // Світ. – Київ, 2023. – Лют. (№ 7/8). – С. 5. URL: <https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/> (дата звернення: 29.10.2023).

На жаль, наука скрізь стрімко бюрократизується. Процес написання заявок на європейські гранти (і звітування за цими грантами) давно перетворився на громіздку процедуру, яка забирає в дослідників багато годин і днів їхнього дорогоцінного робочого часу. Це є зворотною стороною привабливої медалі: фінансування досліджень збільшується, і за більші гроші політики вимагають дедалі суворішої звітності.

28. Суд скасував "політичне" рішення: у дисертації О. Стасюк про геноцид українців відсутні фальсифікації та плагіат / газета "Україна молода", 12.10.2023 // Слово Просвіти. – Київ, 2023. – 19–25 жовт. (№ 42). – С. 5.

"Журналістське розслідування щодо діяльності в Україні «п'ятої колони» та дискредитації новітніх досліджень Голодомору-геноциду українців 1932–1933 років продовжується <...> З метою знищення новітніх досліджень з теми Голодомору-геноциду українців, під керівництвом голови УІНП А. Дробовича, экс-міністра О. Ткаченка, заступника директора Інституту історії України Г. Боряка та декана істфаку КНУ ім. Т. Шевченка І. Патриляка, була розгорнута кампанія з дискредитації докторської роботи «Інститут уповноважених у здійсненні Голодомору-геноциду 1932–1933 рр. в УСРР» Олесі Стасюк»".

29. **Усі професії** – в єдиному реєстрі / підготував Валерій Друженко // *Голос України*. – Київ, **2023**. – 10 жовт. (№ 203). – С. 3. URL: <http://www.golos.com.ua/article/374237> (дата звернення: 29.10.2023).

30. **Шулікін Д.** Інформаційні та інші питання на фініші захисту PhD / Д. Шулікін // *Світ*. – Київ, **2023**. – Берез. (№ 11/12). – С. 5. URL: <https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/> (дата звернення: 29.10.2023).

"Інформаційна система Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти «NAQA.SVR», яка допомагає створювати докторів філософії, а також забезпечує прозорість відповідних процедур, функціонує вже рік. Під час вебінару, який організувало Нацагентство, експерти розповіли про особливості роботи з системою, відповіли на типові запитання та розібрали типові помилки закладів та установ".

31. **Як Україні** стати інноваційним центром Східної Європи? Стартап-школа Sikorsky Challenge п рокладає шлях до цієї мети // *Світ*. – Київ, **2023**. – Жовт. (№ 37/38). – С. 4–5. URL: <https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/> (дата звернення: 29.10.2023).

"Наприкінці жовтня в Києві пройде XII Міжнародний Фестиваль інноваційних проєктів Sikorsky Challenge 2023. Серед інших учасників свої проєкти представлятимуть випускники стартап-школи Sikorsky Challenge КПІ ім. Ігоря Сікорського, яка є однією зі складових інноваційної екосистеми SCU і вже через кілька місяців – у лютому 2024-го – відзначатиме свій 10-річний ювілей. За цей час

вона допомогла побудувати цілу мережу собі подібних та «розжилася» солідними партнерами, серед яких – міжнародні компанії, а також венчурні, інвестиційні та грантові фонди, які фінансово підтримують стартаперів. Чого навчають у стартап-школі, як туди потрапити, що потрібно для успіху і до чого тут капелюх Сікорського – газеті «Світ» розповіла керівниця і співзасновниця Всеукраїнської інноваційної екосистеми Sikorsky Challenge Україна, директорка Інституту післядипломної освіти Інна Малюкова".

32. **Яцків Я.** Потрібні нові ідеї! Нові рішення! Відкритий лист до наукової спільноти України / Я. Яцків // Світ. – Київ, **2023.** – Берез. (№ 9/10). – С. 4. URL: <https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/> (дата звернення: 29.10.2023).

Вища освіта і наука за кордоном

33. **Адаптація** жінок до цифрової економіки // Світ. – Київ, **2023.** – Січ. (№ 3/4). – С. 7. URL: <https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/> (дата звернення: 29.10.2023).

У березні в Польщі стартує проєкт Incubating Freedom for Ukraine – Adapting Women to Digital Economy (Інкубація свободи для України – адаптація жінок до цифрової економіки). Проєкт підготував польсько-український консорціум Perspektywu Academy на чолі з Освітньою фундацією Perspektywu у співпраці з українським партнером Ukrainian Talent Foundation.

34. **Аралова Н. І.** Керування інноваційним проєктом. Досвід університетів США / Н. І. Аралова // Міжнародний науково-технічний журнал Проблеми керування та інформатики. – Київ, **2023.** – № 2. – С. 93–105. URL: <https://jais.net.ua/index.php/files/article/view/71> (дата звернення: 29.10.2023).

35. **Будник О.** NANO-2023: такий багатий наносвіт / О. Будник // Світ. – Київ, **2023.** – Жовт. (№ 37/38). – С. 8. URL: <https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/> (дата звернення: 29.10.2023).

"Протягом чотирьох днів у гібридному форматі тривала 11-та Міжнародна конференція «Нанотехнології та наноматеріали» (NANO-2023). Ця надзвичайна для наукової та інноваційної спільноти подія об'єднала українських і закордонних дослідників з різних галузей, що працюють над розвитком і застосуванням нанотехнологій та наноматеріалів. Організаторами заходу стали консорціум EEN-Україна й Інститут фізики НАН України, а партнерами – Тартуський університет (Естонія), Туринський університет (Італія), Університет П'єра та Марії Кюрі (Франція) та European Profiles A.E. (Греція)".

36. **Купрієнко О.** Досвід реалізації інклюзивної освіти в країнах Європи / О. Купрієнко // Матеріали IV Міжнародної наукової конференції "Технології, інструменти та стратегії реалізації наукових досліджень" : 7 жовт. 2022 р., м. Суми, Україна / Міжнар. Центр Наук. Дослідж. – Вінниця, **2022.** – С. 93–97.

37. **Лисенко Г.** Теорія та практика науково-педагогічних підходів у сучасній європейській вищій школі / Г. Лисенко // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. ст. / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Суми, **2022.** – С. 70–74.

38. **Любчак В.** Організація навчання студентів за змішаним форматом з урахуванням досвіду університету з Німеччини / В. Любчак, Н. Мартинова // Інформаційна безпека та інформаційні технології : зб. тез доп. IV Міжнар. наук.-практ. конф. ІБІТ 2022 : [30 листоп. 2022 р.] / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Львів, **2022.** – С. 351–353. URL: https://scholar.google.ru/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=csoXRRIAAAAJ&citation_for_view=csoXRRIAAAAJ:bEWYMUwI8FkC (дата звернення: 29.10.2023).

39. **Петрова С. О.** Сучасний стан дуальної системи вищої освіти Німеччини / С. О. Петрова // Матеріали II Міжнародної наукової конференції "Розвиток наукової думки постіндустріального суспільства: сучасний дискурс" : 18 листоп. 2022 р., м. Львів, Україна / Міжнар. Центр Наук. Дослідж. – Вінниця, **2022.** – С. 305–306.

40. **Поліщук Я.** VI міжнародна наукова конференція "Україністика: вчора, сьогодні завтра..." / Я. Поліщук // Слово і час. – Київ, **2023**. – № 4 (730). – С. 122–124.

"27–28 квітня 2023 року в Познані в Університеті імені Адама Міцкевича (Польща) відбулася VI Міжнародна наукова конференція з циклу «Україністика: вчора, сьогодні, завтра...». Вона згуртувала 66 учасників з п'яти країн – Польщі, України, Чехії, Угорщини та Словаччини, що репрезентували 33 інституції, в тому 4 осередки Академії наук та 29 університетів. Участь у конференції взяли представники всіх україністичних та славістичних кафедр Польщі – Варшавського, Ягеллонського, Вроцлавського, Лодзького, Білостоцького, Університету ім. Марії Складовської-Кюрі та Католицького Університету в Любліні, Університету імені Адама Міцкевича в Познані. Українські вчені, що потужною командою долучилися до участі, представляли 22 науково-освітні осередки, в тому числі Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, Львівський національний університет ім. Івана Франка, Харківський національний університет імені Василя Каразіна, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Національний університет «Острозька академія» та багато інших. На пленарне засідання було винесено шість доповідей мовознавчої та літературознавчої тематики".

41. **Постригач Н.** Освітні виклики для трансформації системи освіти після пандемії коронавірусу: досвід Туреччини / Н. Постригач // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. ст. / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Суми, **2022**. – С. 91–94.

42. **Шевель А.** Діяльність Українського культурного центру від Промот Юкрейн (Promote Ukraine) в Брюсселі в напрямку освіти дорослих (українських біженців внаслідок російсько-української війни) / А. Шевель // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. ст. / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Суми, **2022**. – С. 114–117.

43. **Шулікін Д.** Проривні наукові дослідження, новаторство та права людини. У першій декаді жовтня було оголошено лауреатів Нобелівської премії / Д. Шулікін // Світ. – Київ, 2023. – Жовт. (№ 37/38). – С. 1. URL: <https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/> (дата звернення: 29.10.2023).

Управління ЗВО, фінансування

44. **Дяконенко В.** Державний фінансовий аудит вищої освіти в Україні: коротко про головне / В. Дяконенко, В. Кміть // Матеріали IV Міжнародної наукової конференції "Технології, інструменти та стратегії реалізації наукових досліджень" : 7 жовт. 2022 р., м. Суми, Україна / Міжнар. Центр Наук. Дослідж. – Вінниця, 2022. – С. 16–18.

45. **Неїжмак В.** Осередками підтримки ветеранів стають виші / В. Неїжмак // Голос України. – Київ, 2023. – 12 жовт. (№ 205). – С. 8.

"Вони почали діяти на базі місцевих вишів – державного медичного університету та Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка». Тут допомагатимуть ветеранам нинішньої російсько-української війни та членам їхніх сімей, а також родинам полеглих захисників нашої держави".

Заклади вищої освіти, академічні та наукові установи

46. **Гуманітарна** допомога – науковими приладами // Світ. – Київ, 2023. – Жовт. (№ 39/40). – С. 3. URL: <https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/> (дата звернення: 29.10.2023).

НАН України звернулася до 14 провідних компаній – виробників наукового обладнання, розташованих в Австрії, США, ФРН, Чехії та Японії, щодо надання гуманітарної допомоги у вигляді сучасного наукового обладнання для виконання

установами НАН України наукових досліджень. Із запланованих 15 приладів станом на кінець вересня 2023 року вже надійшло 10.

47. **Білокриницька С.** SPACE-аналіз підприємницьких університетів України / С. Білокриницька // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – Київ, 2022. – Вип. 4 (221). – С. 5–12. URL: http://bulletin-econom.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2023/04/Вісник_Економіка_221_5-12.pdf (дата звернення: 29.10.2023).

48. **Василенко О.** У пошуках свободи. Людина є центром української культури / О. Василенко // Україна молода. – Київ, 2023. – 25 жовт. (№ 43). – С. 10–11. URL: <https://umoloda.kyiv.ua/number/3878/196/179086/> (дата звернення: 29.10.2023).

"Нещодавно у світ вийшла книга українського філософа, письменника-публіциста, ректора Українського державного університету імені Михайла Драгоманова професора Віктора Андрущенка під назвою «У пошуках свободи»".

49. **Волик А.** Образ українського університету в суспільстві в контексті медіа (результати опитування) / А. Волик // Наукові записки Інституту журналістики. – Київ, 2022. – Т. 1 (80). – С. 54–69. URL: <http://www.scientific-notes.com/archives/1480> (дата звернення: 29.10.2023).

50. **Волинська М.** Актуальні питання обговорює АН вищої школи України / М. Волинська // Світ. – Київ, 2023. – Берез. (№ 11/12). – С. 6. URL: <https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/> (дата звернення: 29.10.2023).

51. **Волкова Г.** Аудиторії-трансформери: у полтавській політехніці студенти вчаться просто неба / Г. Волкова // Україна молода. – Київ, 2023. – 11 жовт. (№ 41). – С. 7.

"Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» відкрив нещодавно дві аудиторії просто неба, або, на англійський манер, простори open space".

52. **Вуглеводневий** потенціал наших надр // Світ. – Київ, 2023. – Лют. (№ 7/8). – С. 3. URL: <https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/> (дата звернення: 29.10.2023).

"Україна є великою нафтогазовою державою, навіть попри те, що власний видобуток вуглеводнів повністю не покриває її потреб. Маємо три нафтогазоносні регіони й понад чотири сотні родовищ. Які вуглеводневі перспективи глибинна геофізика вбачає у Карпатському та Чорноморському регіонах? Про це на засіданні Президії Національної академії наук України розповіла старша наукова співробітниця Інституту геофізики ім. С. І. Субботіна НАНУ Ганна Муровська".

53. **Галата С.** "Наукова криївка". Як науковці Інституту геофізики ім. С. І. Субботіна врятували від російських загарбників обладнання, яке коштує мільйони гривень / С. Галата // Світ. – Київ, 2023. – Лют. (№ 7/8). – С. 6. URL: <https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/> (дата звернення: 29.10.2023).

54. **Гранти** для студентів "Острозької академії" // Голос України. – Київ, 2023. – 12 жовт. (№ 205). – С. 2. URL: <http://www.golos.com.ua/article/374290> (дата звернення: 29.10.2023).

Заступниця Голови Верховної Ради України Олена Кондратюк переконана, що треба готувати молоде покоління до активної участі у процесах відновлення, відбудови та посилення безпеки України.

55. **"Джуніори"** вчатьсЯ стартапити / матеріали підготувала Наталія Кулик // Світ. – Київ, 2023. – Жовт. (№ 37/38). – С. 5. URL: <https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/> (дата звернення: 29.10.2023).

"Зовсім скоро у конференц-залі б корпусу КПІ, біля входу до якого стоїть на сторожі танк, вируватиме Sikorsky Challenge 2023. На стіні – борди, що розповідають про реалізовані проєкти переможців минулих челенджів: SamTouch Андрія Коноваленка – пристрій, що перетворює будь-яку поверхню на інтерактивну дошку, мультівізор «Відер» Антона Галяшинського, призначений для одночасної

роботи з різними додатками, «РобоКідс» Віктора Шумила – середовище для навчання дітей робототехніки...".

56. **Єфіменко В.** Астрономічна обсерваторія Київського національного університету імені Тараса Шевченка у 2022 році / В. Єфіменко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Астрономія. – Київ, **2022**. – Вип. 2 (66). – С. 49–52. [URL: http://www.astrobulletin.univ.kiev.ua/ua/](http://www.astrobulletin.univ.kiev.ua/ua/) (дата звернення: 29.10.2023).

57. **Кайдаш В.** Картографи міжзоряних шляхів / В. Кайдаш ; підготував Олег Листопад // Світ. – Київ, **2023**. – Жовт. (№ 39/40). – С. 5. [URL: https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/](https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/) (дата звернення: 29.10.2023).

Про здобутки та проблеми Харківської астрономічної школи (з коментарями директора Науково-дослідного інституту астрономії Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна кандидата фізико-математичних наук Вадима Кайдаша).

58. **Кулик Н.** Будівничий Київської політехніки / Н. Кулик // Світ. – Київ, **2023**. – Берез. (№ 9/10). – С. 6–7. [URL: https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/](https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/) (дата звернення: 29.10.2023).

"Проходячи повз старі величні будівлі, люди зазвичай не згадують їхніх творців. Просто сприймають цих мовчазних свідків історії як невіддільну частину міської забудови. Проте, застигла в камені музика має цілком реальних авторів, кожен з яких заслуговує на нашу вдячність. Серед них – видатний архітектор і педагог Олександр Кобелев. Маємо нагоду згадати його сьогодні, як архітектора і творця комплексу будівель Політехнічного інституту".

59. **Кулик Н.** Повернути втрачене, або "машина часу" Київської політехніки / Н. Кулик // Світ. – Київ, **2023**. – Лют. (№ 5/6). – С. 8. [URL: https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/](https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/) (дата звернення: 29.10.2023).

"Зовні двері кімнати 161 у головному корпусі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» нічим не відрізняються від інших. З напису на них можна лише дізнатися, що всередині міститься відділ технічних засобів навчання та інформаційне бюро. Але, переступивши поріг, наче потрапляєш у іншу епоху: кімната має практично той самий вигляд, що і 120 років тому".

60. **Луканська А.** "Цифровий університет": якість навчання та віртуальна академічна мобільність / А. Луканська // *Голос України*. – Київ, **2023**. – 13 жовт. (№ 206). – С. 1, 6. [URL: http://www.golos.com.ua/article/374312](http://www.golos.com.ua/article/374312) (дата звернення: 29.10.2023).

"Десять університетів із Харкова, Львова, Чернівців, Сум, Херсона та Києва увійшли до команди проєкту «Цифровий університет – Відкрита українська ініціатива» (DigiUni), який реалізують в Україні в межах програми Erasmus+. Презентація проєкту відбулася у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, який є його координатором. «Метою проєкту є вплив на хаотичні процеси цифрової трансформації в освіті, щоб організувати їх та зрештою виробити цифрову освітню екосистему України, яка стане основою безперервної, високоякісної, інклюзивної, прозорої освіти незалежно від місця перебування учасників цього процесу» – зазначив під час презентації DigiUni ректор КНУ ім. Т. Шевченка Володимир Бугров (на знімку). Така ініціатива є відповіддю на масштабні виклики, пов'язані з війною та міграцією». «До складу команди проєкту «Цифровий університет» увійшли Національний університет «Кієво-Могилянська академія», Український католицький університет, Львівський національний університет імені Івана Франка, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Сумський державний університет, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», Маріупольський державний університет та Херсонський державний університет".

61. **Мельник В.** Напівпровідникова галузь: потрібні державні рішення / В. Мельник ; підготував Дмитро Шулікін // *Світ*. – Київ, **2023**. – Жовт. (№ 39/40). –

С. 4. URL: <https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/> (дата звернення: 29.10.2023).

Про наукову доповідь виконувача обов'язків директора Інституту фізики напівпровідників ім. В. Є. Лашкарьова НАН України доктора фізико-математичних наук Віктора Мельника "Щодо відновлення напівпровідникової галузі в Україні: проблеми та шляхи вирішення" (за матеріалами одного з нещодавніх засідань Президії Національної академії наук України).

62. **Мозгова А.** Метеорна База даних за спостереженнями у 2019–2021 роках із використанням автоматизованого відеоспектрального метеорологічного патруля Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна / А. Мозгова, О. Голубаєв // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Астрономія. – Київ, **2022**. – Вип. 2 (66). – С. 26–35. URL: <http://www.astrobulletin.univ.kiev.ua/ua/page/2/> (дата звернення: 29.10.2023).

63. **Москвич А.** Дослідження реалізації освітніх потреб студентів (на прикладі 1 та 4 курсів ННІЖ КНУ імені Тараса Шевченка 2019–2021 рр. / А. Москвич // Наукові записки Інституту журналістики. – Київ, **2023**. – Т. 1 (82). – С. 128–139. URL: <http://www.scientific-notes.com/archives/category/arh> (дата звернення: 29.10.2023).

64. **Мусхаріна В.** Війна забруднює. Землю, воду, повітря. Як британські вчені-аграрії та наше студентство спільно досліджують український ландшафт / В. Мусхаріна // Україна молода. – Київ, **2023**. – 4 жовт. (№ 40). – С. 11.

"Студенти Сумського національного аграрного університету та вчені Королівського аграрного коледжу Сайренсестера у Великій Британії аналізують зразки ґрунту, забрудненого наслідками військової агресії росії в Україні. Дослідники вивчають масштаб проблеми, а також можливості покращення якості ландшафту нашої держави. Про це пише ВВС".

65. **Олійник Н.** Література, опалена війною: VIII Всеукраїнська наукова конференція / Н. Олійник, О. Шаф // Слово і час. – Київ, **2023**. – № 4 (730). – С. 125–126.

"12 квітня у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара в онлайн-режимі відбулася VIII Всеукраїнська наукова конференція «Література, опалена війною: (кон)тексти, їхня рецепція та інтерпретація»".

66. **Остролуцька Л.** Sikorsky Challenge 2023: тут твориться майбутнє / Л. Остролуцька // Світ. – Київ, 2023. – Жовт. (№ 39/40). – С. 1. URL: <https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/> (дата звернення: 29.10.2023).

67. **Петренко О.** Українські кріотехнології: пів століття по тому / О. Петренко ; підготувала Наталія Кулик // Світ. – Київ, 2023. – Січ. (№ 3/4). – С. 8. URL: <https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/> (дата звернення: 29.10.2023).

"Виповнилось 50 років Інституту проблем кріобіології і кріомедицини НАН України – єдиній у світі установі, яка комплексно розробляє сучасні медико-біологічні кріотехнології. Він був заснований у лютому 1972-го на базі відділу Фізико-технічного інституту низьких температур і проблемної науково-дослідної лабораторії низькотемпературної консервації кісткового мозку і крові Харківського інституту удосконалення лікарів. На той момент у світі вже існували кріобіологічні лабораторії, однак всі вони спеціалізувалися на вузьких питаннях. «Тому створення інституту, який зібрав спеціалістів у різних галузях (медицини, хімії, фізики, біології) – це була подія, яка випереджала свій час», – підкреслив нинішній директор ІПКіК доктор біологічних наук Олександр Петренко".

68. **Поліщук В.** "Війна і література" / В. Поліщук, В. Пахаренко // Слово і час. – Київ, 2023. – № 4 (730). – С. 113–115.

"Міжнародну наукову конференцію «Війна і література» провела кафедра української літератури та компаративістики Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького 27–28 квітня 2023 р. Співорганізаторами стали Черкаська обласна адміністрація, Інститут літератури імені Т. Г. Шевченка Національної академії наук України, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут словацької літератури Словацької Академії наук, кафедра української мови й літератури Загребського університету,

кафедра україністики Інституту східнослов'янських філологій Університету ім. Адама Міцкевича в Познані, осередок Наукового товариства Шевченка в Черкасах. Захід відбувся у змішаному форматі. До гостей звернувся завідувач кафедри української літератури та компаративістики Володимир Поліщук. На його думку, цілком певно, що для українців нині немає актуальнішої теми, ніж війна та перемога в ній. Щодо конференції професор висловився, що науковці прагнули з'ясувати основні тенденції новітньої мілітарної літератури, ключові теми й проблеми, а також простежити типологічні паралелі з воєнною літературою попередніх часів. Серед поважних гостей був присутній Микола Жулинський, директор інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, академік НАН України, Почесний професор ЧНУ імені Богдана Хмельницького. Він наголосив, що тема конференції є дуже важливою".

69. **Реформа** національних академій: що зроблено? / підготувала Світлана Галата // Світ. – Київ, **2023**. – Берез. (№ 9/10). – С. 5. URL: <https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/> (дата звернення: 29.10.2023).

Днями відбулося засідання Національної ради України з питань розвитку науки і технологій. Для наукової спільноти кожне засідання ради – велика подія, адже Нацрада обговорює найактуальніші (а часто й найгостріші) питання української науки й освіти. Цього разу одним з основних питань порядку денного стало реформування Національної та галузевих академій наук України у 2021–2022 роках.

70. **Ржеуський А.** Дистанційні послуги наукових бібліотек класичних університетів України в умовах карантину та воєнного стану / А. Ржеуський, Н. Кунанець // Бібліотечний вісник. – Київ, **2023**. – № 2 (270). – С. 18–27. URL: http://bv.nbuv.gov.ua/cgi-bin/bv/jrn.exe?Z21ID=&I21DBN=BV&P21DBN=BV&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=njuu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21COLORTERMS=0&S21P03=I=&S21STR=%D0%9614595%2F2023%2F2 (дата звернення: 29.10.2023).

71. **Розучити** пісню перемоги // Світ. – Київ, **2023**. – Жовт. (№ 39/40). – С. 8.
URL: <https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/> (дата звернення: 29.10.2023).

Про відкриття освітнього простору "Green STREAM" в офісі Фонду "Відкрита політика". "На уроках першокурсниці КНУ імені Тараса Шевченка Діани Зазубик можна буде не тільки більше дізнатися про зорі й роботу телескопа (у хабі він, до речі, справжнісінький). У серпні 2023 року дівчина посіла перше місце у Міжнародній олімпіаді з астрономії. Вимоги й "підводні камені" міжнародних олімпіад Діана знає на власному досвіді і готова поділитися цими знаннями зі школярами. Для учнів 7–9 класів Діана вестиме курс олімпіадної астрономії. До речі, дівчина має також бронзову та дві срібні медалі, які здобула на міжнародних олімпіадах з фізики та астрономії".

72. **"Рятівне коло"** для космічних досліджень / підготував Дмитро Шулікін // Світ. – Київ, **2023**. – Берез. (№ 9/10). – С. 7. URL: <https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/> (дата звернення: 29.10.2023).
"Проходячи повз старі величні будівлі, люди зазвичай не згадують їхніх творців. Просто сприймають цих мовчазних свідків історії як невіддільну частину міської забудови. Проте, застигла в камені музика має цілком реальних авторів, кожен з яких заслуговує на нашу вдячність. Серед них – видатний архітектор і педагог Олександр Кобелев. Маємо нагоду згадати його сьогодні, як архітектора і творця комплексу будівель Політехнічного інституту".

73. **Салімонович Л.** Були теоретиками, стали практиками / Л. Салімонович // Україна молода. – Київ, **2023**. – 4 жовт. (№ 40). – С. 10.

"Цього року в Харкові через зміну вимог до надійності бомбосховищ реальну практику проходитимуть лише студенти медичних факультетів. За понад півтора року війни у Харкові не залишилося фактично жодного вишу, який би так чи інакше не постраждав від рашистських обстрілів. Але, попри це, наприкінці літа п'ять університетів міста повідомили про готовність організувати змішану форму навчання. Їхній намір підтвердив і директор департаменту науки та освіти Харківської ОВА Олексій Литвинов. «Це Каразінський університет, університет Семена Кузнеця, два мистецькі наші університети – Котляревського і Дизайну та

мистецтв. І п'ятий – Медичний університет, – повідомив він. – Враховуючи те, що там є дуже потужні сховища, що відповідають, на перший погляд, державним будівельним нормам, які стосуються протирадіаційних укриттів, споруд цивільного захисту. То вони розглядають можливість, щоб певні курси виходили на заняття у кілька змін, і запустили змішаний процес. Частина занять у них проводиться онлайн, частина – в офлайн». Втім невдовзі сталося непередбачуване. Рада безпеки і оборони Харківської області посилила вимоги до укриттів, тому реалізувати попередні плани вдалося лише частково. Наразі офлайн можуть навчатися всі студенти медичного університету, окрім першокурсників".

74. **Самчук В.** Академічна доброчесність і репутація університету / В. Самчук // Scientia Fructuosa. Економічні науки. – Київ, 2023. – № 4 (150). – С. 138–152. URL: https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=v_AkpK4AAAAJ&citation_for_view=v_AkpK4AAAAJ:qxL8FJ1GzNcC (дата звернення: 29.10.2023).

"У складних умовах воєнного стану перспектива посилення репутаційного конкурентного чинника набуває принципового значення у функціонуванні вітчизняних університетів. Одним з напрямів роботи зі зміцнення іміджу є пошук значущих для споживачів освітніх послуг тем для комунікацій. Актуальним шляхом для просування бренду ЗВО є акцент на дотриманні стандартів академічної доброчесності в навчанні й дослідженні. Освітній дискурс в Україні вирізнявся загрозливими «традиційними особливостями»: виявлення й адекватна реакція на порушення норм академічної доброчесності перебували поза полем пріоритетної уваги адміністрацій ЗВО, а певний відсоток суспільства вважали здобуття вищої освіти «формальною загальною вимогою». Динаміка змін споживчої перспективи щодо таких налаштувань сфокусована в цьому дослідженні. Мета статті – встановлення особливостей сприйняття споживачами освітніх послуг співвідношення між дотриманням стандартів академічної доброчесності та репутацією ЗВО. У дослідженні використано метод систематизації й узагальнення наявних теоретичних джерел та мета аналітичних досліджень, присвячених питанням репутації та іміджу брендів ЗВО; задля отримання даних щодо

ставлення споживачів до проблеми порушення норм академічної доброчесності у вищій освіті проведене анонімне онлайн-опитування та інтерв'ю зі студентами. У результаті дослідження з'ясовано, що респонденти здебільшого сприймають порушення норм академічної доброчесності як загрозу, що погіршує досвід навчання, нівелює справедливу конкуренцію та підважує репутацію ЗВО-порушника. Впровадження науково-дослідницьких програм і відповідних стандартів їх реалізації з широким залученням студентського загалу є надійним ґрунтом для побудови ефективних комунікативних стратегій, які можуть відчутно покращити уявлення ключових цільових аудиторій про репутацію конкретної освітньої інституції".

75. **Сліпушко О.** Шевченкознавство в Шевченковому Університеті в часи війни з РФ / О. Сліпушко // Українська літературна газета. – Вишгород, **2023**. – Верес. (№ 9). – С. 5. URL: <https://litgazeta.com.ua/articles/shevchenkoznavstvo-v-shevchenkovomu-universyteti-v-chasy-vijny-z-rf/> (дата звернення: 29.10.2023).

76. **Стріха М.** Унікальний майданчик для спілкування. Відбулися ювілейні ХХ академічні читання пам'яті професора В. І. Стріхи / М. Стріха // Світ. – Київ, **2023**. – Квіт. (№ 15/16). – С. 7. URL: <https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/> (дата звернення: 29.10.2023).

"Засідання Науково-технічної ради НАН України було присвячене найактуальнішому після перемоги завданню: відбудові (і перебудові) української економіки, результативній участі в цьому процесі академічних установ, і зокрема – кластеризації як формі реалізації наукових розробок".

77. **Телескопи** на Харківщині стануть ще кращими / підготувала Світлана Галата // Світ. – Київ, **2023**. – Берез. (№ 9/10). – С. 8. URL: <https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/> (дата звернення: 29.10.2023).

"Сьогодні у світі відбувається астрономічний бум, зокрема, стрімко розвивається низькочастотна радіоастрономія. І, попри війну, Україна є лідером у цій галузі. Наші телескопи УТР-2, УРАН, ГУРТ дають змогу виконувати найскладніші дослідження, а за «українськими лекалами» вже побудовано телескоп у Франції".

78. **Халавц Ю.** Це ніби людству подарували новий крутий конструктор. Українські вчені працюють над розробленням матеріалів з квантовими точками / Ю. Халавц ; розпитувала Світлана Галата // Світ. – Київ, **2023**. – Жовт. (№ 39/40). – С. 3. URL: <https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/> (дата звернення: 29.10.2023).

Інтерв'ю завідувача кафедри загальної хімії та хімічного матеріалознавства Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича доктора хімічних наук, доцента Юрія Халавки "Це ніби людству подарували новий крутий конструктор" – про те, як українські вчені багато років досліджують тему квантових точок (яка цьорочіч стала Нобелівською); стаття "Сто років журналу "Наука і суспільство" – репортаж журналіста Олега Листопада з ювілейної зустрічі журналістів і читачів видання.

79. **Цебро Я.** Грантова діяльність сучасного закладу освіти / Я. Цебро // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. ст. / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Суми, **2022**. – С. 78–81.

80. **Шарін О. В.** Роль інтеграції освіти, науки, виробництва і влади у становленні продовольчої незалежності країни на прикладі Миколаївського національного аграрного університету / О. В. Шарін // Продовольча безпека України в умовах війни і післявоєнного відновлення: глобальні та національні виміри : міжнар. форум : тези доп. учасників міжнар. наук.-практ. конф. : 1–2 черв. 2023 р., м. Миколаїв / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Миколаїв, **2023**. – С. 386–388. URL: <http://repository.vsau.org/getfile.php/33522.pdf> (дата звернення: 29.10.2023).

81. **Шулікін Д.** Знати більше про український космос / Д. Шулікін // Світ. – Київ, **2023**. – Лют. (№ 5/6). – С. 5. URL: <https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/> (дата звернення: 29.10.2023).

"Студенти, викладачі та співробітники НТУУ «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» відтепер зможуть дізнатись більше про історію і сьогодення української космічної галузі. У цьому їм допоможуть видання «Історія ракетно-космічної науки і техніки України» й «30 років на орбіті», які передав

Науково-технічній бібліотеці КПІ ім. Г. І. Денисенка їх автор і співавтор, очільник громадської ради Державного космічного агентства України Едуард Кузнецов".

82. **Шулікін Д.** Недописаний літопис війни / Д. Шулікін // Світ. – Київ, **2023.** – Січ. (№ 3/4). – С. 4–5. URL: <https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/> (дата звернення: 29.10.2023).

"Назви поранених міст і сіл Київщини були й залишаються на вустах усієї України й всього світу. Серед них – смт Немішаєве, що в Бучанському районі. Тут розташовано потужний коледж Національного університету біоресурсів і природокористування України, а також – одна з баз Науково-методичного центру вищої та фахової передвищої освіти. Співробітниця НМЦ Алла Чайковська виступила з ініціативою узагальнити спогади працівників центру, яким було що розповісти, адже від кінця лютого до 1 квітня вони були в окупації. Багато співробітників проживають і в навколишніх містечках та селах. Але на цю ідею відгукнулися колеги освітяни, студентство з усієї України. У результаті світ побачив літопис «Освіта у вогні», який нещодавно було презентовано у Немішаєвому".

83. **Шулікін Д.** Українська Рада Миру: стратегія роботи і міжнародний контекст / Д. Шулікін // Світ. – Київ, **2023.** – Жовт. (№ 37/38). – С. 3. URL: <https://svit.kpi.ua/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-2/> (дата звернення: 29.10.2023).

"Звіт про роботу Української Ради Миру за пів року, обговорення поточної соціально-економічної ситуації в країнах Європи та світу в контексті російської агресії проти України, започаткування серії круглих столів з вітчизняними та іноземними громадськими організаціями, а також – заснування почесного звання «Посол Української Ради Миру». Таким був порядок денний чергового засідання Президії УРМ, що відбулось у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. У червні цього року було підписано угоду між Українською Радою Миру та представниками освітянського крила УРМ. Серед підписантів – Національна академія педагогічних наук, Національний центр «Мала академія наук України», Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київський

національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, Український державний університет імені Михайла Драгоманова, Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая та НТУУ «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Президія УРМ також підтримала кандидатури до складу Дорадо консультаивної ради Президії УРМ – до неї увійшли ректор Київського національного університету імені Тараса Шевченка Володимир Бугров, ректорка Міжнародного науково-технічного університету імені академіка Юрія Бугая Вероніка Худолей, віцепрезидент Торгово-промислової палати України Валерій Король та член Української асоціації зовнішньої політики Олександр Шаров.

84. **Яра О.** "Ми такі ж, як і всі, але трохи інші..." [Національний університет біоресурсів і природокористування святкує своє 125-річчя] / О. Яра, О. Піддубний // Юридичний вісник України. – Київ, **2023**. – 19–30 верес. (№ 37/38). – С. 16–17. URL: <https://lexinform.com.ua/podii/my-taki-zh-yak-i-vsi-ale-trohy-inshi/> (дата звернення: 29.10.2023).

Учасники навчально-виховного процесу

85. **Волчкова К.** Психологічні особливості прокрастинації у студентів ЗВО / К. Волчкова // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. статей / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Суми, **2022**. – С. 146–149.

86. **Золотарьова Т.** Внутрішні перешкоди, які призводять до непродуктивного використання часу студентами вищих навчальних закладів / Т. Золотарьова, Г. Ярова // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. ст. / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Суми, **2022**. – С. 155–159.

87. **Клочко О.** Педагогічний потенціал ЗВО у процесі формування професійно-етичної компетентності майбутніх викладачів / О. Клочко, О. Клочко // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. статей / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Суми, **2022**. – С. 66–69.

88. **Нападій Т.** Реалізація педагогіки партнерства студента й викладача у вебсередовищі "LMS Moodle" / Т. Нападій // Аналітичні інструменти оцінювання освітньої діяльності : освітня альманах / [Упр. освіти і науки Тернопіл. міської ради]. – Тернопіль, **2022**. – С. 219–220.

89. **Шарата Н. Г.** Сучасні аспекти виховання студентської молоді / Н. Г. Шарата // Продовольча безпека України в умовах війни і післявоєнного відновлення: глобальні та національні виміри : міжнар. форум : тези доп. учасників міжнар. наук.-практ. конф. : 1–2 черв. 2023 р., м. Миколаїв / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Миколаїв, **2023**. – С. 382–386. URL: <http://repository.vsau.org/getfile.php/33522.pdf> (дата звернення: 29.10.2023).

90. **Юшин С. О.** Керівник: самоосвіта в умовах цифровізації як засіб пошуку виходів із когнітивних лабіринтів / С. О. Юшин // Матеріали II Міжнародної наукової конференції "Розвиток наукової думки постіндустріального суспільства: сучасний дискурс" : 7 жовт. 2022 р., м. Суми, Україна / Міжнар. Центр Наук. Дослідж. – Вінниця, **2022**. – С. 69–74.

Форми, методи і педагогічні технології у ЗВО

91. **Андрейкова І.** Інтерактивні методи навчання англійської мови професійного спрямування як чинник розвитку іншомовної комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти / І. Андрейкова // Лабораторний практикум з віртуальними лабораторними стендами : навч. посіб. / А. М. Артеменко, Н. В. Зачепа, Ю. В. Зачепа та ін.]. – Кременчук, **2022**. – С. 170–175.

92. **Антонченко М.** Цифровізація освітнього процесу підвищення кваліфікації педагогічних працівників / М. Антонченко // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. ст. / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Суми, **2022**. – С. 118–121.

93. **Бабчук С.** Спеціалізовані цифрові мережі, які створені на базі мережі Can / С. Бабчук // Матеріали IV Міжнародної наукової конференції "Технології,

інструменти та стратегії реалізації наукових досліджень" : 7 жовт. 2022 р., м. Суми, Україна / Міжнар. Центр Наук. Дослідж. – Вінниця, **2022**. – С. 52–53.

94. **Бацуровська І. В.** Дуальна освіта як система інтеграції освіти і виробництва / І. В. Бацуровська // Продовольча безпека України в умовах війни і післявоєнного відновлення: глобальні та національні виміри : міжнар. форум : тези доп. учасників міжнар. наук.-практ. конф. : 1–2 черв. 2023 р., м. Миколаїв / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Миколаїв, **2023**. – С. 35–37. URL: <http://repository.vsau.org/getfile.php/33522.pdf> (дата звернення: 29.10.2023).

95. **Борко Т. М.** Методологічні підходи до підготовки студентів-аграріїв у контексті вищої освіти в Україні / Т. М. Борко // Продовольча безпека України в умовах війни і післявоєнного відновлення: глобальні та національні виміри : міжнар. форум : тези доп. учасників міжнар. наук.-практ. конф. : 1–2 черв. 2023 р., м. Миколаїв / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Миколаїв, **2023**. – С. 342–345. URL: <http://repository.vsau.org/getfile.php/33522.pdf> (дата звернення: 29.10.2023).

96. **Волошина Н.** Вплив вивчення філософії на якість фахової підготовки курсантів / Н. Волошина, А. Гангал // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Військово-спеціальні науки. – Київ, **2023**. – Вип. 1 (53). – С. 5–9. URL: <https://miljournals.knu.ua/index.php/visnuk/issue/view/82> (дата звернення: 29.10.2023).

Проаналізовано різні підходи вітчизняних і зарубіжних авторів на сучасні процеси гуманітаризації вищої освіти та роль філософії в підготовці спеціалістів негуманітарної сфери.

97. **Гирич В.** Використання технології вебквест у сучасному освітньому просторі / В. Гирич // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. ст. / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Суми, **2022**. – С. 122–125.

98. **Грушецька А.** Прямі методи викладання іноземних мов / А. Грушецька // Лабораторний практикум з віртуальними лабораторними стендами : навч. посіб. / Артеменко А. М., Зачепа Н. В., Зачепа Ю. В., Сергієнко С. А., Титюк В. К. [та ін.]. – Кременчук, **2022**. – С. 179–182.

Безпосередній/прямий метод. Це найстарший метод навчання іноземної мови, який полягає на постійному і безпосередньому контакті вчитель-учень, де вчитель відіграє роль керівника і наставника, завданням якого є впровадити підопічного в світ нової мови.

99. **Доценко Н. А.** Технологія викладання загальнотехнічних дисциплін в умовах навчального онлайн середовища закладу вищої освіти / Н. А. Доценко // Продовольча безпека України в умовах війни і післявоєнного відновлення: глобальні та національні виміри : міжнар. форум : тези доп. учасників міжнар. наук.-практ. конф. : 1–2 черв. 2023 р., м. Миколаїв / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Миколаїв, **2023**. – С. 354–356. URL: <http://repository.vsau.org/getfile.php/33522.pdf> (дата звернення: 29.10.2023).

100. **Жигadlo О.** Developing presentation skills at ESP lessons for law students / О. Жигadlo // Матеріали IV Міжнародної наукової конференції "Технології, інструменти та стратегії реалізації наукових досліджень" : 7 жовт. 2022 р., м. Суми, Україна / Міжнар. Центр Наук. Дослідж. – Вінниця, **2022**. – С. 85–87.

Розвиток презентаційних навичок на уроках англійської мови спеціального вжитку для студентів юридичного факультету.

101. **Інноваційні** технології при підготовці військових інженерів за умов правового режиму воєнного стану / Я. П. Романчук, Б. І. Сокіл, Х. І. Ліщинська, А. В. Баранов // Роль педагога у впровадженні інноваційних технологій в освітній процес: історія та сьогодення / Нац. спілка краєзнавців України [та ін.]. – Бердичів, **2023**. – Вип. 65 : Матеріали регіон. наук.-красн. конф., присвяченої 100-річчю від дня народж. засл. вчителя Укр. РСР А. П. Кащука : Житомир-Бердичів, 8–9 трав. 2023 р. / [упоряд. П. С. Скавронський ; ред. рада: О. М. Білобровець та ін.]. – С. 259–266.

102. **Качановський О.** Професійні знання фахівців геодезії та землеустрою – нині на вагу життя! / О. Качановський, В. Люльчик, Н. Русіна // Землевпорядний вісник. – Київ, **2022**. – № 7/8. – С. 8–13.

103. **Кобченко І.** Дистанційна освіта: нова парадигма здобуття знань / І. Кобченко, І. Козубай // Матеріали IV Міжнародної наукової конференції

"Технології, інструменти та стратегії реалізації наукових досліджень" : 7 жовт. 2022 р., м. Суми, Україна / Міжнар. Центр Наук. Дослідж. – Вінниця, 2022. – С. 65–66.

104. **Коваль І.** Інформаційні технології в освіті ЗВО ДСНС України / І. Коваль // Інформаційна безпека та інформаційні технології : зб. тез доп. IV Міжнар. наук.-практ. конф. ІБІТ 2022 : [30 листоп. 2022 р.] / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Львів, 2022. – С. 348–350.

105. **Кононович В.** Підвищення рівня стресостійкості курсантів – одне з напрямків виховної роботи у закладах вищої освіти ДСНС України / В. Кононович, Д. Усачов // Проблеми екстремальної та кризової психології. – Харків, 2023. – № 1 (5). – С. 27–35. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pekp_2023_1_5 (дата звернення: 29.10.2023).

106. **Кубявка Л. Б.** Негативні впливи динамічного оточення на програми цифровізації військової освіти / Л. Б. Кубявка, А. М. Шевченко, М. Б. Кубявка // Збірник наукових праць Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – Київ, 2023. – Вип. № 79. – С. 103–113. URL: <https://miljournals.knu.ua/index.php/zbirnik/issue/archive> (дата звернення: 29.10.2023).

107. **Набіжон Т.** Про роль сучасних інноваційних технологій в професійній підготовці майбутніх учителів-педагогів / Т. Набіжон, М. Бахтійор // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. ст. / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Суми, 2022. – С. 99–103.

108. **Орел Є.** Проблеми та переваги дистанційного навчання у вищих навчальних закладах України / Є. Орел, І. Козубай // Матеріали IV Міжнародної наукової конференції "Технології, інструменти та стратегії реалізації наукових досліджень" : 7 жовт. 2022 р., м. Суми, Україна / Міжнар. Центр Наук. Дослідж. – Вінниця, 2022. – С. 77–79.

Розглядаються та аналізуються основні елементи, переваги та недоліки дистанційної освіти, а також прогнозуються перспективи її розвитку в сучасній Україні.

109. **Павленко І.** Використання відео в освітньому просторі – потреба сьогодення / І. Павленко, Т. Шевченко // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. ст. / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Суми, **2022.** – С. 126–128.

110. **Рапава Р. Б.** Традиції та інновації професійної підготовки педагогічних кадрів в умовах модернізації освіти / Р. Б. Рапава, К. В. Ковінько // Матеріали II Міжнародної наукової конференції "Розвиток наукової думки постіндустріального суспільства: сучасний дискурс" : 18 листоп. 2022 р., м. Львів, Україна / Міжнар. Центр Наук. Дослідж. – Вінниця, **2022.** – С. 307–308.

111. **Рижиков В.** Суть та практичне значення запровадження інформаційних технологій в освітній процес вищих військових навчальних закладів в сучасних умовах військового стану / В. Рижиков, А. Юрков // Інформаційна безпека та інформаційні технології : зб. тез доп. IV Міжнар. наук.-практ. конф. ІБІТ 2022 : [30 листоп. 2022 р.] / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Львів, **2022.** – С. 360–362.

112. **Самілик В.** Розвиток критичного мислення у майбутніх учителів біології та екології / В. Самілик // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. ст. / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Суми, **2022.** – С. 95–98.

113. **Самойленко С. О.** Проблемно-орієнтоване навчання в медичних закладах вищої освіти: систематичний огляд і аналіз світового досвіду освітніх програм / С. О. Самойленко // Вісник проблем біології і медицини. – Полтава, **2023.** – Вип. 2 (169). – С. 103–108.

114. **Синиченко О.** Перший український тезаурус є! Його автор – Олекса Синиченко / О. Синиченко ; спілкувався Сосо Чочія // Українська літературна газета. – Вишгород, **2023.** – Верес. (№ 9). – С. 30.

"«Скарбниця української мови. Природа. Словник понять» – це видатна праця Олекси Синиченка, яка пропонує читачам багатий словниковий ресурс, спеціалізований на поняттях зі сфери екології та природи".

115. **Таланова Л.** Функції мультимедійної презентації у навчанні іноземної мови та по культурної освіти студентів / Л. Таланова, І. Жаборюк // Лабораторний практикум з віртуальними лабораторними стендами : навч. посіб. / А. М. Артеменко, Н. В. Зачепа, Ю. В. Зачепа та ін.]. – Кременчук, **2022**. – С. 214–222.

116. **Тишковець Д. А.** Актуальність дистанційного навчання / Д. А. Тишковець // Матеріали II Міжнародної наукової конференції "Розвиток наукової думки постіндустріального суспільства: сучасний дискурс" : 7 жовт. 2022 р., м. Суми, Україна / Міжнар. Центр Наук. Дослідж. – Вінниця, **2022**. – С. 268–270.

117. **Фенчак М.** Теоретичні засади організації інформаційно-освітнього простору дистанційного навчання / М. Фенчак, Л. Фенчак // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. ст. / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Суми, **2022**. – С. 129–132.

118. **Хилько І. І.** Методика формування математичних компетентностей здобувачів вищої освіти / І. І. Хилько // Продовольча безпека України в умовах війни і післявоєнного відновлення: глобальні та національні виміри : міжнар. форум : тези доп. учасників міжнар. наук.-практ. конф. : 1–2 черв. 2023 р., м. Миколаїв / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Миколаїв, **2023**. – С. 377–379. URL: <http://repository.vsau.org/getfile.php/33522.pdf> (дата звернення: 29.10.2023).

119. **Цирулік О.** Інноваційні освітні технології професійного вдосконалення та особистісного зростання педагога в умовах дистанційного навчання / О. Цирулік, Т. Петренко // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. ст. / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Суми, **2022**. – С. 133–137.

120. **Чередниченко О.** Переклад і перекладознавство в незалежній Україні: підсумки та перспективи / О. Чередниченко // Стиль і переклад. – Київ, **2022**. – Вип. 1 (8). – С. 18–81.

121. **Чернуха Н.** Вплив життєстійкості на благополуччя здобувачів вищої військової освіти / Н. Чернуха, Д. Костенко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Військово-спеціальні науки. – Київ, **2023**. –

Вип. 1 (53). – С. 17–21. URL: <https://miljournals.knu.ua/index.php/visnuk/issue/view/82>
(дата звернення: 29.10.2023).

122. **Almakadma M.** Traditional and modern technologies in astronomy / M. Almakadma, A. Pershyna // Матеріали IV Міжнародної наукової конференції "Технології, інструменти та стратегії реалізації наукових досліджень" : 7 жовт. 2022 р., м. Суми, Україна / Міжнар. Центр Наук. Дослідж. – Вінниця, **2022**. – С. 50–51.

Традиційні та сучасні технології в астрономії.

Документи

123. **Деякі** питання державної атестації наукових установ та закладів вищої освіти в частині провадження такими закладами наукової (науково-технічної) діяльності : постанова Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2023 р. № 1025 // Урядовий кур'єр. – Київ, **2023**. – 29 верес. (№ 196). – С. 7.

124. **Про виділення** коштів з фонду ліквідації наслідків збройної агресії Міністерству освіти і науки : розпорядження Кабінету Міністрів України від 6 жовтня 2023 р. № 894-р // Урядовий кур'єр. – Київ, **2023**. – 19 жовт. (№ 210). – С. 5.

125. **Про передачу** цілісного майнового комплексу Науково-дослідного інституту правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії правових наук України у відання Національної академії наук : постанова Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2020 р. № 1099 // Урядовий кур'єр. – Київ, **2023**. – 21 жовт. (№ 212). – С. 4.

126. **Про перерозподіл** деяких видатків державного бюджету, передбачених Міністерству освіти і науки на 2023 рік : розпорядження Кабінету Міністрів України від 29 вересня 2023 р. № 868-р // Урядовий кур'єр. – Київ, **2023**. – 6 жовт. (№ 201). – С. 5.

127. **Про призначення** державних стипендій видатним діячам освіти : Указ Президента України від 29 вересня 2023 р. № 605/2023 // Урядовий кур'єр. – Київ, **2023**. – 4 жовт. (№ 199). – С. 11.

128. **Про призначення** довічних державних стипендій видатним діячам освіти : Указ Президента України від 29 вересня 2023 року № 606/2023 // Урядовий кур'єр. – Київ, **2023**. – 4 жовт. (№ 199). – С. 11.

129. **Про призначення** стипендій Кабінету Міністрів України за видатні заслуги у сфері вищої освіти : розпорядження Кабінету Міністрів України від 29 вересня 2023 р. № 858-р // Урядовий кур'єр. – Київ, **2023**. – 3 жовт. (№ 198). – С. 14.

Призначено довічно стипендії Кабінету Міністрів України науково-педагогічним працівникам з 1 вересня 2023 р. Серед стипендіатів – Мордвінцев В'ячеслав Михайлович, проф. КНУ імені Тараса Шевченка.

130. **Про реорганізацію** Національного авіаційного університету : розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 жовтня 2023 р. № 921-р // Урядовий кур'єр. – Київ, **2023**. – 21 жовт. (№ 212). – С. 5.